

Onderwerp Stand van zaken fietsprojecten

Steller Jaap Valkema

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 050 367 8980   Bijlage(n) -   Ons kenmerk 5354404
Datum 20-12-2015   Uw brief van   Uw kenmerk

Geachte heer, mevrouw,

Op 22 april jl. hebt u de Fietsstrategie Groningen 2015-2025 vastgesteld en op 24 juni jl. het bijbehorende Uitvoeringsprogramma. Naar aanleiding hiervan zijn wij inmiddels enthousiast begonnen met de voorbereiding, verdere uitwerking en uitvoering van de diverse projecten. In deze brief geven we een kort overzicht van de actuele stand van zaken hiervan.

Verbeteren Slimme Routes naar Zernike

Op 29 oktober 2014 hebt u € 800.000,- beschikbaar gesteld voor het oplossen van een aantal fysieke knelpunten langs de Slimme Routes naar Zernike. Het gaat daarbij om het verkeersveilig maken van de fietsoversteken over de Pleiadenlaan en de Eikenlaan, het verbreden van het fietspad in Park Selwerd en het verbeteren van de Bessemoerstraat.

Fietsoversteek Pleiadenlaan

Fietsers die gebruik maken van het Jaagpad langs het Reitdiep dienen op een gegeven moment de Pleiadenlaan over te steken. De bestaande opstelstrook voor fietsers bij deze fietsoversteek is onvoldoende. Dit leidt in voorkomende gevallen tot onveilige en onwenselijke situaties. Ter verbetering vergroten we hier de opstelcapaciteit voor fietsers. Dit heeft gevolgen voor de huidige opstelstroken voor het gemotoriseerde verkeer. Ons voorstel is om de aanwezige busstrook tussen de fietsoversteek en de verkeerslichten bij de Westelijke Ringweg op te heffen. We hebben hier zorgvuldig op gestudeerd, omdat het opheffen van de busstrook mogelijke negatieve gevolgen zou kunnen hebben voor de doorstroming van met name het busverkeer. Inmiddels is gebleken dat het opheffen van de busstrook ertoe leidt dat zowel de oversteeksituatie voor fietsers verbetert als de doorstroming voor het auto- en busverkeer. Van de voorkeursvariant (verkeersplateau) wordt momenteel een definitief ontwerp gemaakt. De definitieve aanpassing aan de fietsoversteek nemen we in het voorjaar van 2016 mee met het groot onderhoud aan de Pleiadenlaan (werk-met-werk).

Fietsoversteek Eikenlaan

De fietsoversteek over de Eikenlaan vormt de drukste oversteek qua fietsers in de Slimme Routes naar Zernike. Er wordt momenteel onderzocht of fietsers voorrang kunnen krijgen op deze fietsoversteek, mede ingegeven door de door u aangenomen raadsnotie 'fietsers heeft voorrang-principe' (24 juni 2015). Dit onderdeel van het project bevindt zich momenteel in de definitieve ontwerpfase: een verkeersplateau waarbij de fietser voorrang heeft op het verkeer op de Eikenlaan. Verschillende partijen (waaronder de politie en het OV-bureau) geven echter aan geen voorstander te zijn van de gedachte dat de fiets hier voorrang krijgt. Men vreest onveilige situaties waarbij de doorstroming, vooral voor het busverkeer, ernstig wordt geschaad. Uiteraard nemen wij deze overwegingen mee in het definitieve voorstel. De fietsoversteek over de Eikenlaan is verbeterd voor aanvang van het nieuwe studiejaar (begin september 2016).

Fietspad door Park Selwerd

Er wordt momenteel een voorlopig ontwerp gemaakt van de verbreding van het fietspad door Park Selwerd. Daarbij wordt rekening gehouden met de aanwezigheid van kabels, leidingen en bomen. Vanuit de inventarisatie is onlangs voorgesteld het bestaande fietspad en voetpad om te draaien. Naast het huidige voetpad is namelijk meer ruimte beschikbaar voor een verbreding dan naast het huidige fietspad. Ook de impact op het aantal bomen dat gekapt zal moeten worden, is in deze variant veel kleiner. De komende tijd werken we deze optie verder uit. Uiteraard vinden ook de nodige overleggen plaats met de omwonenden. De verbreding van het fietspad door Park Selwerd is gerealiseerd voor aanvang van het nieuwe studiejaar (begin september 2016).

Fietsstraat Bessemoerstraat

Voor de Bessemoerstraat wordt op dit moment een ontwerp gemaakt voor een fietsstraat. Daarbij krijgen fietsers prioriteit en auto's een ondergeschikte rol. In het voorjaar van 2016 realiseren we een fietsstraat in de Bessemoerstraat.

Aanleg nieuwe fietspaden in Paddepoel

Op 29 oktober 2014 hebt u € 2,1 miljoen beschikbaar gesteld voor de aanleg van een fietspad parallel aan de Noordelijke Ringweg en langs de spoorlijn Groningen-Sauwerd, gedeelte Pegasusstraat-Noorderstation.

Parallel aan de Noordelijke Ringweg

Het definitieve ontwerp en de kostenraming van het fietspad parallel aan de Noordelijke Ringweg zijn gereed. De Bomeneffectanalyse (BEA) kan nu worden opgesteld. Echter, in het gebied waar dit nieuwe fietspad wordt aangelegd, wordt hoogstwaarschijnlijk ook het warmtenet van Warmtestad aangelegd. Binnen dit project onderzoeken we of het mogelijk is om het nieuwe fietspad te verwarmen door middel van geothermie. Zowel de aanleg van het warmtenet en de vervanging van de bestaande waterleiding als het onderzoek naar het 'verwarmde fietspad' heeft consequenties voor het huidige ontwerp van het fietspad en daarmee ook voor de planning. De verdere uitwerking van het fietspad langs de Noordelijke Ringweg is dan ook even 'on hold' gezet. Pas nadat Warmtestad het investeringsbesluit heeft genomen, kunnen de ontwerpaanpassingen en de gevolgen voor de BEA worden verwerkt. De leidingen bepalen waarschijnlijk het tracé van het toekomstige fietspad. Het investeringsbesluit van Warmtestad verwachten we begin 2016. Daarna starten we met de aanleg van het fietspad.

Parallel aan de spoorlijn Groningen-Sauwerd

De aanleg van een fietspad parallel aan de spoorlijn tussen de Pegasusstraat en de Klaas de Vriezestraat is gereed voor het Nationaal Fietscongres dat op 1 en 2 juni in Groningen plaatsvindt. De planning van dit project is grotendeels afhankelijk van het project woningbouw Paddepoel-Zuidoost en wordt daarop afgestemd, omdat het fietspad in de openbare ruimte van deze woningbouwlocatie ligt. De overleggen met de omwonenden vinden binnenkort plaats.

Fietsroute Plus Groningen-Ten Boer

Om het fietsgebruik ook in onze regio te stimuleren en de verkeersveiligheid voor fietsers te verbeteren, legt de provincie Groningen zogenaamde Fietsroutes Plus aan: fietspaden die veel breder en comfortabeler zijn dan gewone fietspaden. Eén daarvan is de Fietsroute Plus tussen Groningen en Ten Boer. In feite bestaat deze nieuwe Fietsroute Plus uit twee aparte fietsroutes: één ervan is het huidige fietspad langs de Rijksweg (N360), de andere voert via de Stadsweg tussen Ten Boer en Groningen. Tussen de Stadsweg en Midscheeps – het fietspad door de wijk Lewenborg – wordt een nieuw fietspad aangelegd, zodat de nieuwe Fietsroute Plus een goede aansluiting krijgt op het gemeentelijke fietsnetwerk. Voor de Fietsroute Plus heeft de provincie een krediet beschikbaar van € 4,5 miljoen. Op 27 oktober jl. heeft Gedeputeerde Staten van Groningen de voordracht voor Provinciale Staten vastgesteld en op 16 december jl. is dit punt behandeld in de vergadering van Provinciale Staten.

Fietsparkeeroplossingen in de binnenstad

De fietsparkeerdruk in de binnenstad en de daarmee soms gepaard gaande overlast blijft een belangrijk aandachtspunt voor ons. De ‘problemen’ met het fietsparkeren doen zich vooral voor op de hot spots: Brugstraat/Vismarkt, Folkingestraat, Herestraat/Gedempte Zuiderdiep en Oosterstraat/Poelestraat. In het uitvoeringsprogramma is een aantal specifieke projecten genoemd die een aantal van deze knelpunten geheel of gedeeltelijk op moet lossen. De komende tijd gaan we met deze en andere projecten voortvarend aan de slag.

Fietsparkeervakken

Allereerst breiden we het aantal fietsparkeervakken in de binnenstad verder uit. Natuurlijk doen we dat in overleg met de betrokken ondernemers en bewoners. In het voorjaar van 2016 leggen we tientallen nieuwe fietsparkeervakken aan in de Oosterstraat, op de Westerkade, op de kop van de Herestraat (ter hoogte van het Gedempte Zuiderdiep), op de Vismarkt, A-Kerkhof en in de Oude en Nieuwe Ebbingestraat. Tevens vervangen we de spitsrekken in de Guldenstraat en op de Grote Markt Noordzijde door fietsparkeervakken, aangezien dit veel efficiënter en goedkoper is. Vanuit de Fietsstrategie is € 65.000,- beschikbaar voor de uitbreiding van het aantal fietsparkeervakken.

Op een vijftal andere locaties gaan we in het voorjaar van 2016 aan de slag met tijdelijke fietsparkeervakken. Deze vakken krijgen een tijdelijk karakter door ze aan te geven met behulp van wegmarkeringstape in combinatie met ons 050 Fietsstad-logo. Hierdoor kunnen de vakken eenvoudig, goedkoop en snel worden aangebracht, maar ook weer worden verwijderd. De locaties hiervoor zijn: hoekpand Vismarkt-Pelsterstraat, Nieuwe Ebbingestraat, Folkingestraat 56 (tussen Kapsoones en Nieuwstad) en Herestraat 81 (voormalige vestiging van Euroland).

Fietsenstallingen

De kwaliteit en vindbaarheid van de fietsenstalling onder de Openbare Bibliotheek en in de Peperstraat wordt voor de zomer van 2016 verbeterd. Voor dit project is € 150.000,- beschikbaar. Naast de verbetering van de stallingen zelf, verbeteren we ook de informatievoorziening. Zo brengen we onze nieuwe fietsparkeerfolder uit in de vorm van een handzame kaart van de binnenstad met daarop informatie specifiek gericht op fietsers. Deze kaart is gereed voor het Nationaal Fietscongres op 1 en 2 juni 2016.

Hot spot Brugstraat/Vismarkt

Aan de westzijde van de binnenstad – in de omgeving van de Brugstraat en de Vismarkt – ontbreekt een goede fietsenstalling. Daarom gaan we voortvarend verder met de verkenning van mogelijkheden de bestaande parkeergarage Haddingestraat om te bouwen tot een aantrekkelijke fietsenstalling voor bezoekers aan de binnenstad. De uitvoering vindt plaats in 2017, hiervoor is een bedrag gereserveerd van € 180.000,-.

Vooraf op zaterdagdagen staan op en rond de Vismarkt veel fietsen gestald in de openbare ruimte. Met ingang van het voorjaar van 2016 plaatsen we een mobiele fietsenstalling naast/achter de Korenbeurs om fietsers te verleiden hier hun fiets neer te zetten. Vanuit de Fietsstrategie is hiervoor jaarlijks € 50.000,- beschikbaar.

Met onze nieuwe binnenstadsvisie beogen we het verblijfsklimaat in de binnenstad te verbeteren. Het belangrijkste voornemen is de keuze voor uitbreiding van het aaneengesloten voetgangersgebied in het stadshart en een netwerk van herkenbare en attractieve looproutes naar de entreegebieden. Ook voor de fietser nemen we in de binnenstadsvisie een aantal maatregelen. Zo wordt een aantal straten (Brugstraat, Oude Ebbingestraat, Oosterstraat en Gelkingestraat) verkeersluwer en er ontstaat een zeer aantrekkelijke fietsroute via Ebbingestraat, Grote Markt en Gelkingestraat.

Momenteel wordt als onderdeel van de binnenstadsvisie gewerkt aan een totaalvisie op de waren- en centrummarkt. Een onderdeel hiervan is een mogelijke andere opstelling van de warenmarkt op de Vismarkt. Dit biedt een prachtige kans om maatregelen mee te nemen die het ook voor de fietser beter en prettiger maken. We zorgen ervoor dat het stallen van fietsen integraal wordt meegenomen in de plannen rond de warenmarkt.

Hot spot Folkingestraat

In de Folkingestraat ontstaan regelmatig spanningen tussen voetgangers en fietsers, vooral tijdens drukke momenten. Samen met de ondernemers in de straat zijn we op dit moment bezig met het opstellen van een projectplan om fietsers en voetgangers beter samen te laten gaan. Zo denken we momenteel na om de straat aan het begin en einde iets anders in te richten, zodat er een minder duidelijke scheiding is tussen de rijbaan en het trottoir. Tegelijkertijd gaan we na welke invloed communicatie en beïnvloeding van de bezoekers en bewoners van de Folkingestraat hebben. Ten slotte plaatsen we in het voorjaar van 2016 in de zijstraten enkele tientallen vaste fietsklemmen bij, zodat in de Folkingestraat zelf minder fietsen gestald worden.

Hot spot Herestraat/Gedempte Zuiderdiep

Op veel plaatsen in de binnenstad is geen of onvoldoende ruimte voor de bouw van nieuwe fietsenstallingen, maar op diverse plaatsen zijn soms wel mogelijkheden om fietsen ondergronds te stallen. Een aantal bedrijven levert automatische fietsenstallingen waarbij de fietsen volautomatisch ondergronds worden gestald. Dergelijke stallingen zijn inmiddels gerealiseerd in Amsterdam en het Duitse Münster.

Grote voordelen van deze oplossing zijn dat de stallingen 24/7 gebruikt kunnen worden (ideaal voor bijvoorbeeld bewoners van de binnenstad) en dat de kosten voor toezicht nihil zijn. We zijn op zoek naar een geschikte locatie voor een automatische fietsenstalling rond het gebied Here-straat/Gedempte Zuiderdiep. In het najaar van 2016 komen we met een voorstel.

Op een aantal andere locaties in de binnenstad, bijvoorbeeld aan de Carolieweg en het Gedempte Zuiderdiep, plaatsen we de komende maanden enkele tientallen extra vaste fietsklemmen bij.

Hot spot Oosterstraat/Poelestraat

Tijdens uitgaansavonden staat de Poelestraat stevast vol met gestalde fietsen. Bij de hulpdiensten leidt dit regelmatig tot zorgen in verband met mogelijke calamiteiten. Door in de avond- en nachturen een fietsparkeervak met behulp van licht te projecteren op de Grote Markt in combinatie met fietsstewards die fietsers hier naartoe verwijzen, willen we fietsers verleiden hun fiets hier te stallen. De ervaringen met fietsstewards op het Broerplein, een initiatief van de RUG, zijn tot dusverre namelijk zeer positief en hebben er onder andere in geresulteerd dat de in-/uitgangen en nooduitgangen van de gebouwen niet langer geblokkeerd worden door grote aantallen fietsen. In het voorjaar van 2016 wordt het lichtvak gerealiseerd.

Experimenten

Om goed te kunnen sturen op het (parkeer)gedrag van fietsers is kennis van de actuele situatie noodzakelijk. Daarom hebben we gezamenlijk met de provincies Groningen en Drenthe een Europese subsidieaanvraag ingediend voor het opzetten van een systeem voor (real-time) monitoring van fietsers en fietsersstromen. Met dit systeem hopen we in detail inzicht te krijgen in de fietsstromen: dag en nacht, snelle en langzame fietsers, jong en oud, toerist en bewoner, etc.. Aan de hand van deze gegevens kunnen we veel beter bepalen waar investeringen in bredere fietspaden, verlichting, verkeersveiligheid, etc. het efficiëntst zijn. Op dit moment bestaat een dergelijk systeem niet.

Het is overigens wel belangrijk dat de gegevens die worden verkregen met dergelijke monitoringssystemen op een goede manier kunnen worden opgeslagen in een databank. Samen met TNO en het Healthy Ageing Network Noord-Nederland (HANNN) ontwikkelen we daarom tevens een fietsdataplatform dat dezelfde taal spreekt.

Samen met de Noordelijke Hogeschool Leeuwarden (NHL) starten we binnenkort een onderzoek naar het fietsparkeergedrag in de binnenstad (RAAK-subsidie). Dit onderzoek moet er uiteindelijk toe leiden dat er meer inzicht komt in welke maatregelen wel en niet werken. Op deze manier verwachten we meer inzicht te krijgen in de manier waarop we het parkeergedrag van fietsers beter kunnen sturen. De uitkomsten van dit onderzoek nemen we onder andere mee in de binnenstadsvisie.

Fietsparkeeroplossingen in de oude wijken

In de wijken rond de binnenstad neemt de fietsparkeerdruk hand over hand toe. Voor het plaatsen van fietsklemmen in deze wijken was jaarlijks € 25.000,- beschikbaar vanuit flankerend beleid jongerenhuisvesting. Vanuit het uitvoeringsprogramma Fietsstrategie is hiervoor jaarlijks € 25.000,- extra beschikbaar gesteld. Het oorspronkelijke doel van dit jaar was om 75 fietsklemmen te plaatsen, maar met de verdubbeling van het budget is het inmiddels gelukt om dit aantal te verdubbelen. Op dit moment komen wekelijks ongeveer 1 à 2 aanvragen bij ons binnen, de wachtlijst bedraagt op dit moment circa 800 fietsparkeerplaatsen.

Fietscommunicatie

2016 hebben we uitgeroepen tot het Jaar van de Fiets. Zo organiseren we op 1 en 2 juni het Nationaal Fietscongres en zijn we één van de vijf genomineerde steden voor de titel Fietsstad van Nederland. In mei wordt duidelijk wie van de steden Goes, Groningen, Maastricht, Nijmegen of Utrecht deze prijs in de wacht sleept.

Vanaf 1 januari 2016 starten we de communicatiecampagne rond 050 Fietsstad. Eén van de eerste zaken is dat 050 Fietsstad een hoekje in het informatiecentrum aan de Grote Markt tot zijn beschikking krijgt, zodat het voor iedereen zichtbaarder en tastbaarder wordt. Bovendien gaan we met uw wens aan de slag voor wat betreft een informatiecampagne over het ontbreken van voorrangregels bij 'alle richtingen tegelijk groen' bij verkeerslichten. Hiervan houden we u uiteraard op de hoogte.

Handhaving

Op een aantal plekken in de binnenstad leidt het fietsparkeren soms tot onveilige en ontoegankelijke situaties. Wij onderzoeken momenteel hoe wij onze handhaving hier beter op kunnen inrichten. Wij komen hier binnenkort bij uw raad op terug.

Slot

In onderstaand overzicht is van alle projecten afzonderlijk een planning weergegeven:

Project	2016	2017
Fietsoversteek Pleiadenlaan	□□■	
Fietsoversteek Eikenlaan	□□■	
Fietspad door Park Selwerd	□□■	
Fietsstraat Bessemoerstraat	□■	
Fietspad parallel aan de Noordelijke Ringweg	□□□■	■ ■
Fietspad parallel aan de spoorlijn Groningen-Sauwerd	□■	
Fietsroute Plus Groningen-Ten Boer	□□□□	□□□■
(Tijdelijke) fietsparkeervakken	■ ■	
Kwaliteitsverbetering fietsenstallingen binnenstad	□■	
Verkenning fietsenstalling Haddingestraat		□□■ ■
Mobiele fietsenstalling naast/achter de Korenbeurs	□■ ■ ■	■ ■ ■ ■
Totaalvisie waren-/centrummarkt	□□■ ■	■ ■
Maatregelen Folkingestraat	□■	
Volautomatische fietsenstalling Herestraat/Gedempte Zuiderdiep	□□□■	
Extra vaste fietsklemmen bijplaatsen	□■	
Fietsparkeervak Grote Markt door middel van licht	□■ ■ ■	
Real-time monitoring van fietsers en fietsersstromen	□□□□	□□■ ■
Ontwikkeling fietsdataplatform	□□□□	□□■ ■
Fietsparkeeroplossingen in de oude wijken	■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■
Jaar van de Fiets	■ ■ ■ ■	
Communicatiecampagne 050 Fietsstad	■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■
Informatiecampagne 'alle richtingen tegelijk groen'	□■	

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Peter den Oudsten

de secretaris,
Peter Teesink